

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

התובעים

1. אמיר גבאי
2. חב' בי פור יועצי פרישה בע"מ
ע"י עו"ד טל קפלן

נגד

נתבעים

1. מדינת ישראל - החשב הכללי משרד האוצר
ע"י עו"ד נדב ביננבאום
2. יורם אזרד
ע"י עוה"ד יהונתן קלינגר ועודד סלע

פסק דין

מבוא

1. התובע מס' 1, (להלן: "התובע") הוא רואה חשבון ולטענתו הוא מומחה בתחום המיסוי והפרישה. התובעת מס' 2, (להלן: "הנתבעת") היא חברה שעוסקת במתן שירותי ייעוץ בתחום המיסוי בפרישה. התובע הוא בעל מניות ומנהל בתובעת.
2. בכתב התביעה מתארים התובעים כי יזמו ופיתחו אתר עסקי דינמי בכתובת www.prisha.co.il, (להלן: "אתר פרישה"), שבו מופיעים מאמרים, מצגות, טבלאות תוכן ומידע בתחומי מיסוי ופרישה שהם פרי יצירתו ומקוריותו של התובע. בין היתר מוצגות באתר מצגות בעלות ערך כלכלי ומשפטי וכוללות הסברים אינפורמטיביים שונים. זכות היוצרים במה שמצוי במסגרת האתר היא של התובעים וכך נכתב על כל אחד מעמודי האתר.
3. לפי הנטען גילה התובע בחודש ינואר 2009 כי קטעים של המצגות המצויות באתר פרישה הועתקו והם מופיעים באתר האינטרנט של הנתבעת מס' 1 (להלן בהתאמה: "אתר החשב"ל" וכן "המדינה" או "החשב הכללי"). לאחר שנעשתה פנייה אל החשב הכללי התברר כי מקורן של המצגות המועתקות הוא בנתבע מס' 2, (להלן: "הנתבע") שהוא יועץ מס שעוסק במתן הרצאות, סדנאות וקורסים בשכר לגופים ולמוסדות שונים.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

4. בכתב התביעה התובעים מייחסים לנתבע הפרה של זכות היוצרים שלהם, הפרה של הזכות המוסרית, גזל, גניבת עין, גזל סוד מסחרי, עשיית עושר ולא במשפט, פגיעה במוניטין וחוסר תום לב. גם ביחס לחשב הכללי נטענת טענה להפרת זכויות היוצרים, להתרשלות ולעשיית עושר. יש לציין כי בסיכומים התמקדו התובעים בעילות מתחום הקניין הרוחני וטענו להפרת זכות היוצרים שלהם ולהפרת הזכות המוסרית.
5. באשר לנזק טענו התובעים בכתב התביעה, שאותו הגישו בעצמם, כי כל אחד מהשקפים שהועתקו, אשר בנוי ומאוחסן כדף אינטרנט נפרד ועצמאי הוא יצירה נפרדת ולכן מדובר ב- 63 הפרות עצמאיות ונפרדות המזכות על פי דין בפיצוי סטטוטורי ללא הוכחת נזק עבור כל הפרה וכן פיצוי מכוח עילות התביעה השונות שנטענו. מלכתחילה טענו התובעים לפיצוי בסכום של 1,000,000 ₪ אך בישיבת קדם המשפט ולאחר שנטלו ייצוג משפטי צמצמו את סכום התביעה והעמידו אותו על 400,000 ₪ וטענו כי מדובר בתשע הפרות.
6. הנתבע טוען כי המצגות שבבסיס התביעה אינן אלא ליקוט של סעיפי חקיקה שאינם, כשלעצמם, ראויים להגנה של זכויות יוצרים. הם לא נכתבו על ידי התובעים אלא הוצמדו למצגת Power Point. לא מתקיימת בהן דרישת המקוריות ואין די בהשקעה של מאמץ, זמן או כשרון כדי להצדיק הגנת זכות יוצרים מקום בו אין מקוריות ויצירתיות. טענות נוספות שמעלה הנתבע הן כי מדובר בהפרה זניחה מבלי שלנתבע צמח רווח מהשימוש במצגת וכי התובע גרם ברשלנותו התורמת להפרה בכך שאפשר את העתקת המצגת. טענות נוספות שמועלות על ידי הנתבע נוגעות לתום הלב של התובעים; לניפוח התביעה; להגדלה מלאכותית של מספר ההפרות ולגרימת נזק לנתבע בשם הפרסום של דבר הגשת התביעה.
7. במקביל להגשת כתב ההגנה הגיש הנתבע תביעה שכנגד בסכום של 150,000 ₪ בטענה כי פרסום דבר הגשת התביעה גרם לפגיעה במוניטין שלו והסב לו נזקים.
8. המדינה מצטרפת לטענות כי אין לתובעים זכויות יוצרים כלשהן ומכל מקום לשיטתה היא עצמה איננה מפרה אלא פרסמה את המצגת שהועברה אליה על ידי הנתבע ולא את המצגת שיצרו התובעים; המדינה טוענת גם לכך שנעשה שימוש הוגן ותם לב במצגת; כי פעלה לפי נוהל 'הודעה והסרה' ופעלה להסרת המצגת מייד לאחר הפנייה אליה על ידי התובעים ומכל מקום אין התובעים זכאים לפיצוי בסכום המבוקש. המדינה הגישה הודעה לצד שלישי כנגד הנתבע. הודעה זו מבוססת על מערכת היחסים בין המדינה

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

לבין הנתבע וכן על תרשומת משיחה שבה אישר הנתבע כי הוא נוטל על עצמו לשאת בכל נזק שיפסק לחובת המדינה.

9. לאחר שהצדדים הגישו את תצהירי העדות הראשית הם הסכימו לנהל את ההליך באופן מקוצר וויתרו על החקירה הנגדית לעדים. בהמשך לכך סיכמו הצדדים את טענותיהם והגיעה העת למתן פסק הדין.

העובדות העולות מהתצהירים והמסמכים

10. כאמור, לא התקיימו חקירות נגדיות והתשתית העובדתית נשענת על התצהירים והמסמכים. זו למעשה אינה שנויה במחלוקת והתיאור שלהלן מיועד להניח את המסד העובדתי להכרעה בשאלות המשפטיות.

תצהיר התובע

11. התובע מתאר בתצהיר את התובעים. הוא מתייחס להשכלתו ולנסיונו המקצועי וכן לחברה. הוא כותב כי לצורך קידום העסקים והפעילות המקצועית של התובעים הושקעו סכומים עבור ייזום ופיתוח אתר אינטרנט עסקי, תדמיתי ודינאמי הכולל מידע ותכנים בתחומי הפעילות שלהם לרבות מאמרים, מצגות מקצועיות ומידע עיוני בתחום המיסוי והפרישה. בין התכנים שיש באתר פורסמו מצגות תוכן מקצועיות המלוות בהסברים אינפורמטיביים ובהם שלוש המצגות שלטענתו הועתקו על ידי הנתבעים: מצגת פרישה ותכנון מס – יום עיון לפורשי צה"ל – 21.8.07; מצגת פרישה ותכנון מס – האוניברסיטה העברית – 28.4.08; מצגת תכנוני מס ופרישה – 2008. הוא מצרף לתצהירו את המצגות המלאות.

12. בתצהיר מפרט התובע כי הוא מעביר את המצגות השונות בימי עיון והרצאות בפני גופים מהגדולים במשק, הוא מעדכן אותן באתר מעת לעת בהתאם למגזר המקצועי המתאים, הקהל הרלוונטי והשינויים בתחום. עוד מבהיר התובע, כפי שניתן לראות גם מהשקפים שצולמו כי על גבי עמוד הפתיחה מופיעים שמו ושמה של התובעת ועל גבי כל עמוד מופיעה שמה של התובעת תוך הבהרה כי זכות היוצרים של התובעת.

13. לדברי התובע בפיתוח האתר הקפידו התובעים לדאוג לכך שהגולש הסביר לא יוכל לטעון את המצגות המופיעות בו למחשב האישי או להעתיק אותן אלא לצפות בהם וכן

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

כי הוא אינו נוהג למסור למשתתפים בהוצאות תדפיסים של המצגות אלא להפנות אותם לאתר.

14. באשר להפרות כותב התובע כי במהלך חודש ינואר 2009 התברר לו כי שקפים רבים מהמצגות המקוריות הועתקו כמעט בשלמותם לכדי מצגת מפרה שכותרתה 'יעוץ פרישה – מיסוי ויעוץ' וכי מצגת זו הועמדה לרשות הציבור באתר החשכ"ל. הוברר לו כי עוד קודם לכן הציגו הנתבעים את המצגת המפרה במספר כנסים וימי עיון של החשב הכללי שנערכו בחודש אוגוסט 2008 או בסמוך לכך וכי בימי העיון השתתפו מאות חשבי שכר ומנהלי משאבי אנוש במשרדי הממשלה. את ההוצאות העביר הנתבע תוך ששם של התובעים מוסר מהמצגת. המצגת הוכללה באתר החשכ"ל באופן שבו ניתן להורידה ללא קושי.

15. לאחר שנעשתה פנייה לחשב הכללי הודיע האחרון כי המצגת הוסרה מהאתר אך למרות זאת התברר כי לא כך קרה ובהקשה של הביטוי 'מיסוי מענק פרישה' במנוע החיפוש GOOGLE ניתן היה להגיע למצגת למרות שלכאורה הוסרה.

16. הפרה שניה, שמתוארת על ידי התובע נוגעת לניסיון שעשה חוקר פרטי מטעם התובעים, ששוחח עם הנתבע ולמד ממנו כי הוא משתמש במצגת אחרת, הכוללת העתקה של חלקים מהמצגות של התובעים, בימי עיון שהוא מעביר; מפיץ למשתתפים את המצגת, מחלק אותה ומאפשר להשתמש בה. לבקשת החוקר הפרטי שלח הנתבע את המצגת הנוספת (להלן: "המצגת השנייה") לחוקר בדואר אלקטרוני.

17. לתצהיר צרף התובע את שלוש המצגות המקוריות ואת שתי המצגות המפרות תוך שהוא משווה בין העמודים השונים ומדגים את ההפרה שבוצעה לשיטתו.

תצהיר החוקר הפרטי, בנימין מזר

18. החוקר הפרטי, בנימין מזר, כותב בתצהיר שהגיש כי ביצע חקירה לבקשת התובעים באופן שבו יצר קשר עם משרד החשב הכללי ושוחח גבי בלה צייסין במשרדי החשב הכללי. היא מסרה לו כי היא מכירה את המצגת הראשונה והשתתפה באחד הכנסים. המצגת הועברה על ידי הנתבע ובכל יום עיון השתתפו 120 משתתפים. לאחר יום העיון היא העלתה את המצגת הראשונה לאתר החשב הכללי.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

19. בהמשך הוא כותב כי שוחח עם הנתבע והציג בפניו כי הוא מתעניין בעריכת יום עיון לעובדים בתחום התיירות. הנתבע פירט שהוא מעביר כנסים וימי עיון; משך כל יום עיון 5-6 שעות והוא מלווה במצגת. המצגת מופצת למשתתפים, ניתן להדפיס אותה או להעביר את הקובץ שלה. לבקשת החוקר שלח לו הנתבע את המצגת השנייה והציע לו להעביר את יום העיון בעלות של 3,000 ₪ בתוספת מע"מ.
20. העד מצרף לתצהיר את הקלטת השיחות, התמלילים שלהן ואת המצגות.

תצהיר הנתבע

21. הנתבע מתאר בתצהירו את התובענה ככזו שהוגשה בעניין פשוט ופעוט. הוא טוען כי אין מדובר ביצירות הזכאיות להגנה של זכות יוצרים וכן כי בעקבות התביעה ופרסומה בכל התקשורת נגרמו לו נזקים רבים. המדינה חדלה מלעמוד עמו בקשרים עסקיים וכך גם גורמים אחרים.
22. לדבריו הוא והתובע עוסקים בייעוץ פרישה וכי הוא עוסק בתחום מאז שנת 1997 ועובד עם מיטב הגורמים במשק: שירות בתי הסוהר, משטרת ישראל ומדינת ישראל עד להגשת התביעה. הוא לא הכיר את התובעים או את המוניטין הנטען להם.
23. ביום 21.8.08 הוא העביר הרצאה עבור החשב הכללי. ההרצאה כך הוא כותב **'התבססה והוכנה על סמך מספר מצגות אשר הועברו לי על ידי מספר קולגות בתחום'**. התחום מורכב ממספר מצומצם של יועצים, שהתובע ככל הנראה אינו ביניהם, שמחליפים מידע, דעות ומצגות אחד עם השני. הוא מוסיף כי לצורך **'הכנת המצגת ליקט שקפים מכאן וכאן והרכיב מצגת אשר הורכבה ממספר מצגות אחרות שנשלחו לו'**. הוא מפרט את השוני שיש בין המצגת שהכין לבין המצגות של התובעים.
24. לאחר שהרצה עבור החשב הכללי התבקש על ידי נציגו להסכים לפרסום המצגת באתר החשכ"ל תוך השמטת פרטים מזהים. באותה עת הוא חשב שמדובר במצגת אחרת שהכין עבור ההרצאה ונתן את הסכמתו. לאחר מכן נודע לו כי החשב הכללי ערך את המצגת ששלח, שינה אותה והעלה לאתר.
25. הנתבע מבהיר כי במצגת שקיבל לא היה סימן מים או הגנה מפני העתקה ומחווה דעת שקיבל ממר עומר כהן הוא למד כי ההמצגות הסתובבו באינטרנט והיו זמינות לכל דכפין, להעתקה, שינוי והתאמה. הוא מוסיף כי מרגע שנודע לו על טענות התובעים

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

עשה הכל כדי לסיים את המחלוקת ומכל מקום עמדתו היא כי התובעים אינם זכאים לפיצוי.

26. באשר לתביעה שכנגד הוא כותב כי פורסמו כתבות באתר האינטרנט של העיון כלכליסט ובאתר של העיתון גלובס על התביעה ועל דרישות התובע. כמו כן פורסמה כתבה באתר דה מרקר וזאת כדי לגרום לו לנזק בשל הפרסום. לאחר הפרסום הופסקה ההתקשרות שלו עם גורמי הממשלה, בוטלו השתלמויות שהוזמנו והשתתפותו בימי עיון. הוא מפרט את הנזקים שנגרמו לו בשל כך.

27. לתצהירו הוא מצרף טבלת השוואה שמראה את השינויים בין המצגת שלו לבין המצגות של התובעים ואת הכתבות שפורסמו על התביעה.

28. עוד מצורפת לתצהיר חוות דעת שערך עומר כהן ובה נכתב כי מתוך המצגת של התובעים 44 עמודים הם בפורמט שניתן לעריכה; זמינים לציבור וניתן להעתיקם.

תצהיר מר קובי יטח

29. מר ייטח נתן תצהיר מטעם הנתבע. כמפורט בתצהירו הוא יועץ מס ועוסק גם הוא ביעוץ לפני פרישה. הוא מתאר כי מערכת היחסים בין העוסקים בתחום היא של עזרה הדדית ושיתוף במידע על בסיס חופשי.

תצהיר מר ערן הראל – מנהל תחום שכר באגף החשב הכללי

30. מר הראל כותב בתצהירו כי התקיימו שני כנסים שארגן מטה השכר באגף החשב הכללי לטובת 220 חשבי שכר ומנהלי משאבי אנוש במשרדי הממשלה. במסגרת כנסים אלה, שהתקיימו ביום 30.7.08 ו-21.8.08 הועברו ארבע הרצאות ובהן הרצאתו של הנתבע. לאחר ימי העיון הוא פנה אל המרצים ובהם הנתבע וביקש מהם את הסכמתם לפרסם את המצגת באתר האינטרנט של החשב הכללי. הנתבע נתן לכך את הסכמתו והמצגת הועלתה לאתר.

31. המצגת שנשלחה אליו לשם הפרסום באתר כללה את פרטי ההתקשרות של הנתבע ואת הלוגו אך נתונים אלה הוסרו מהמצגת בטרם הועלתה לאתר.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

32. מספר חודשים לאחר הכנסים, ביום 20.1.09, התקבלה פנייתו של בא כוח התובעים ואז נודע על הטענה להפרת זכות היוצרים. מר גיונה, סגן בכיר לחשב הכללי, השיב לפנייה והמצגת הורדה לאלתר מהרשת. ביום 22.1.09 התקבל מכתב נוסף שהלין על כך שעדיין ניתן להגיע אל המצגת. תקלה זו תוקנה באופן מיידי והודעה על כך נמסרה לבא כוח התובעים ביום 29.1.09.

33. באשר לכנסים הוא מתאר כי מדובר בכנסים בעלי אופי לימודי שנועדו לקהל של עובדי מדינה. מטרת הכנס והפרסום הייתה הרחבת ידע מקצועי ופרסום המצגות באתר נועד לרענן את ידיעות באי הכנס במידע שהועבר בכנס גם לאחריו. לעמוד שבו הועלו כל המצגות של הכנס היו 6,131 כניסות בין יום 1.108 ליום 31.12.09 אך לא ניתן לדעת מה מספר הכניסות למצגת עצמה. הוא מבהיר כי לא ניתן היה לדעת או לשער כי זכות היוצרים במצגת אינה של הנתבע.

השאלות העומדות להכרעה

34. כאמור התשתית העובדתית ברובה אינה במחלוקת ונוכח הויתור על החקירות הנגדיות לא ניתן להעמיק חקר בשאלה כיצד הגיעו חלקים נכבדים מהמצגות המקוריות למצגות שערך הנתבע: האחת ששימשה אותו בהרצאה לעובדי המדינה, ולאחר מכן הועלתה, ללא ששמו כתוב עליה, לאתר החשכ"ל והשנייה – זו שהעביר הנתבע לחוקר לפי בקשתו.

35. כעולה מתוך סיכומי הצדדים יש להכריע בשאלות הבאות:

א. מי בעל זכות היוצרים במצגות שהוצבו באתר פרישה.

ב. האם שלוש המצגות שהיו באתר פרישה הן בגדר יצירה הראויה להגנת זכות יוצרים והאם הפר הנתבע את זכות היוצרים ואת הזכות המוסרית.

ג. האם עומדות לנתבע הגנות.

ד. מה מספר ההפרות ומה סכום הפיצוי הראוי.

ה. האם עומדת לתובעים עילת תביעה כנגד המדינה.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

- ו. האם למדינה קמה הגנה מפני הפרת זכות היוצרים שנעשתה בכנס ובאתר החשכ"ל. האם פעלה המדינה לפי נוהל הודעה והסרה כנדרש.
- ז. מה סכום הפיצוי אותו חבה המדינה אם בכלל.
- ח. מערכת היחסים שבין המדינה לבין הנתבע במסגרת ההודעה לצד שלישי.
- ט. התביעה שכנגד.

בעל זכות היוצרים ביצירה

36. התובעים טוענים כי הם בעלי זכות היוצרים במצגות והם נסמכים על החזקה שבסעיף 64 (1) לחוק זכות יוצרים, תשס"ח – 2007, (להלן: "החוק"). המדינה טוענת כי לתובעת אין כל מעמד שכן התובע כתב כי הוא זה שערך את המצגות ולכן יש למחוק את התביעה של תובעת זו ולחייב אותה בהוצאות בגין צירופה לתביעה. בסיכומיו הסביר בא כוח התובעים כי התובע הוא עובד הנתבעת ולכן הזכויות שייכות למעביד. הוא הצהיר כי זכות היוצרים שייכת לתובעת והתובע הוא 'בעל הזכות המוסרית'. לא מצאתי טעם שלא לקבל את עמדתו ולפיכך אתייחס לתובעים יחד כבעלי מלוא הזכויות בכפוף להצהרת בא כוחם בדבר מעמדו של כל אחד מהם.

האם מדובר ב'יצירות' והאם הופרו זכות היוצרים והזכות המוסרית

37. המחלוקת בין הצדדים היא בשאלה האם המצגות שמהן הועתקו חלקים מהוות יצירה הראויה להגנת זכות יוצרים.
38. התובעים טוענים באשר לשאלת המקוריות כי המצגות כוללות עקרונות מנחים, המלצות ומקרים ליישום, ניסוחים מקוריים, דברי פרשנות, כותרות, דוגמאות מפורטות, ראשי פרקים סדורים ועוד. כל אלה נכתבו על ידי התובעים ביצירתיות ובמחשבה. מכאן למדים התובעים בהסתמך על ע"א 2790/93 Eisenman נ' קימרון, פ"ד נד (3) 817, 829-830 (2000), (להלן: "קימרון") כי מדובר ביצירה מקורית המקיימת את שני המבחנים: מבחן היצירתיות ומבחן ההשקעה ובוודאי במינימום הנדרש לפי ע"א 513/89 Interlego נ' Exim Lines Bros., פ"ד מה (4) 133, 170 (1994), (להלן: "אינטרלגו") שגם אליו הם מפנים.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

39. הנתבע סבור כי אין מדובר במצגות שעונות על דרישת המקוריות. המדובר בדברי חקיקה ופסיקה שהם פרסומים רשמיים והמצגת מורכבת בעיקר מאלה באופן שבו רוב רובן של המצגות כוללות ציטוטים של סעיפי חקיקה ופסיקה והחלק שאיננו כזה אינו עונה על דרישת המקוריות. המדובר בסידור של מידע ועובדות בסדר ברור שאין בו כל מקוריות וכי המצגות נעדרות כל ערך גרפי או ייחודי. לשיטתו של הנתבע הוא יחוב רק אם העתיק את 'החלק המקורי ביצירתו של התובע'. חלק זה אינו חל על דברי החקיקה והפסיקה שהם רוב רובה של המצגת. הנתבע מפנה לפסקי דין שונים שמהם הוא לומד תמיכה בעמדתו.

40. מכל מקום טענת הנתבע היא כי הסיר מהמצגות את הדבר היחיד המייחד אותן והוא ההיבטים הגרפיים שלהם, העיצוב והכותרות ומה שנוותר אינו זכאי להגנה. לטענת המדינה לא הוכח כי המצגות פורסמו לפני שהנתבע עשה בהן שימוש ואין בהן יותר מאשר תיאור עובדתי של המצב החוקי ביחס לפרישה ואין אינן בגדר יצירה ספרותית.

41. במחלוקת זו מקובלת עלי עמדת התובעים כי המדובר ביצירות הראויות להגנה מטעמיה. די לעיין בצילומי השקפים של המצגות כדי לראות כי אין המדובר בציטוט סעיפי חוק אלא בעריכה מיוחדת ומקצועית, לשיטת העורך, של היבטים ונושאים שונים בתחום העונה על דרישות הפסיקה כמפורט בפסקי הדין בעניין קימרון ואינטרלגו ובשורה של פסקי דין אחרים, שאליהם מפנים התובעים בסיכומיהם, ביחס להכרה בזכות יוצרים ליצירה. אינני חושב כי ניתן ללמוד לענייננו מפסק הדין בת.א. (ת"א) 2519/07 **כנרת רצון פיקובסקי נ' מכללת מגה טרנז** (פורסם במאגרים, 11.1.12) בהינתן השוני המהותי בין המקרים; וכך גם באשר לת.א. (ב"ש) 5310/08 **קווי מידע ופרסום בע"מ נ' בל תקשורת** (פורסם במאגרים, 5.1.12) שעוסק ביצירה מסוג אחר לגמרי.

42. מכאן לשאלה האחרת והיא האם הנתבע הפר את זכות היוצרים ואת הזכות המוסרית של התובעים.

43. לטענת התובעים יצר הנתבע יצירה נגזרת שאליה העתיק שקפים רבים מאוד וחלקים מקוריים מהמצגות המקוריות כמעט בשלמותם. הם מגדירים את ההעתקה כימעשה קוף ממש'. המצגת המפרה הוצגה באתר האינטרנט החשכ"ל באופן שהזמין את הציבור הרחב לטעון אותה למחשבו האישי ולהדפיסה לצרכיו. עוד קודם לכן, כך טענת התובעים, נעשה ביצוע פומבי של המצגת הראשונה בכנסים שונים שבהם השתתפו

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

אנשים רבים וגם בכך יש לראות הפרה. נדבך נוסף להפרת זכות היוצרים שלהם נלמד מהשיחה שקיים החוקר הפרטי עם הנתבע והדברים שהוצגו בפניו על השימוש שעושה הנתבע במצגת השנייה.

44. בהיבט המשפטי טוענים התובעים כי מדובר בפרסום 'חלק ניכר' של היצירה והמבחן אינו כמותי אלא איכותי. במקרה הזה לטענת התובעים מתקיימים גם כמות וגם איכות בכל הנוגע לשימוש שנעשה במצגות המקוריות למצגות המפרות.

45. לטענת הנתבע גם אם הופרה הזכות מדובר בהפרה זניחה, הוא לא סחר במצגת, היא לא היוותה תחליף ממשי להרצאתו ואין טענה כי לא יכול היה להעביר את ההרצאה גם ללא המצגת. החשיפה הייתה למספר מועט של אנשים.

46. עיון במצגות של התובעים ובמצגות שערך הנתבע מעלה כי הנתבע הפר את זכות היוצרים של התובעים ביצירות ואת הזכות המוסרית. השוואת השקפים השונים (כפי שניתן להתרשם מהנספחים לתצהיר התובע) מעלה כי חלקים שלמים מהמצגות הועתקו מהמצגות שבאתר פרישה למצגת הראשונה ולמצגת השנייה שערך הנתבע. אמנם העיצוב שונה במעט אך התוכן בשקפים רבים הוא זהה ומועתק. העתקת התוכן לוויה בהשמטת הקרדיט ליוצרי היצירה כפי שהופיעו באתר פרישה ובהחלפתם בשמו של הנתבע. הנתבע למעשה לא נתן הסבר ברור מאיפה הגיעו לידי המצגות ומה היה תהליך העיבוד של המצגות שהוא עצמו הכין מתוך מה שקיבל ממי שקיבל. מכל מקום, איני סבור כי מדובר בהפרה זניחה אלא בהפרה שלוויה לא רק בהעמדת המצגת המפרה לציבור הרחב באתר החשכ"ל (אמנם ללא שם הנתבע) אלא בביצוע פומבי של תוכן הדברים במסגרת ההרצאה שערך הנתבע פעמיים למאות אנשים.

הגנות

47. הנתבע התמקד בסיכומיו בשתי טענות מרכזיות: האחת היא טענת רשלנות תורמת והשנייה חוסר תום הלב של התובעים.

48. אף שהנתבע ער לכך כי הגנת ה'הפקרה' לא התקבלה בפסיקה כהגנה מפני הפרת זכות יוצרים (הנתבע מזכיר בהקשר זה את ת.א. (ת"א) 2062/02 **ברקי פטה המפריס (ישראל) בע"מ נ' האולפנים המאוחדים בע"מ** (פורסם במאגריס, 25.3.08)) הוא טוען כי קיימת תחולה גם לפקודת הנזיקין ובשל כך יש לראות את התובעים, שאפשרו את העתקת המצגות ולא העמידו אותם ברשת בפורמט שאינו מאפשר העתקה, כמי שתרמו

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

ברשלנותם לנזק. עוד טוען הנתבע לכך שהתובעים נהגו בחוסר תום לב וניפחו את תביעותיהם.

49. איני סבור כי יש מקום ל'עקוף' את חוסר האפשרות לטעון להפקרת יצירה בדרך של רשלנות תורמת ומכל מקום אני רחוק מלראות את השארת המצגות, ככל שהושארו באופן שמאפשר את העתקתן, ככזו שיוצרת רשלנות תורמת. טענה שכזו – הדומה לתלונתו של מי שנוטל את רכושו של הזולת ומלין על כך בעל הרכוש כי לא העמיד שומר שישמור עליו – היא טענה שלא ניתן לקבלה. כידוע, קביעת האשם התורם נעשית באופן דו שלבי: בחינת התנהגות הניזוק כאדם סביר ולאחריה, אם נמצא כי לא נהג בסבירות, בדיקת האשמה המוסרית בין הצדדים (ע"א 7130/01 סולל בונה בניין ותשתית בע"מ ואח' נ' יגאל תנעמי פ"ד נח(1), 1, עמ' 21-22 (2003); ע"א 542/87 קופת אשראי וחסכון בע"מ נ' עוואד, פ"ד מד (1) 422 (1990)). במקרה זה העמדת האשם המוסרי של הנתבע בהעתקת היצירה ושל התובעים בהימנעותם, ככל שהייתה, מלמנוע את האפשרויות להעתקה, אינה מאפשרת לקבל את הטענה גם אם ניתן לראות בתובעים כמי שהתרשלו – דבר המוטל בספק. איני סבור כי בנסיבות אלה ניתן לייחס לתובעים חוסר תום לב בקביעת סכום התביעה או בהיבטים אחרים של מעשיהם ומכל מקום ככל שיש לכך ביטוי הרי שמקומו בעת פסיקת הוצאות המשפט אך לא ניתן לראות בכך כהגנה מפני התביעה עצמה.

מספר הפרות וסכום הפיצוי

50. התובעים טוענים כי מדובר בשתי מצגות שהועתקו משלוש מצגות מקוריות ובהצגתן בכנסים ובמסגרת אתר החשכ"ל. כך שמדובר לשיטתם בשש הפרות שונות. עוד הם טוענים לקיומן של שלוש הפרות נוספות בשימוש במצגת השנייה כך שמדובר בתשע הפרות. הם מבקשים לקבוע כי עצם הביצוע הפומבי של המצגת ועצם העלאתה לאתר האינטרנט הן שתי הפרות נפרדות ולא הפרה אחת. בכל הנוגע לסכום הפיצוי הם טוענים כי יש להביא בחשבון כי השימוש נעשה לצרכים מסחריים, תוך שהנתבע גובה סכומים נכבדים תמורת הרצאותיו; המצגות הוצגו באתר ממשלתי של המדינה.

51. התובעים מוסיפים וטוענים כי הופרה גם הזכות המוסרית שלהם וחמור מכך לא זו בלבד שהושמט שמם אלא שהנתבע ייחס את היצירה לעצמו וציין את שמו על המצגת המפרה כאילו כתב אותה בעצמו. המצגת הראשונה הועלתה לאתר החשכ"ל ללא ציון שם הנתבע.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

52. עמדת הנתבע היא כי מדובר בהפרה אחת ומה שחשוב הוא הזכות המופרת ולא מספר האקטים המפרים. עוד הוא טוען כי מדובר בהפרה בהיקף זניח. הוא לא סחר במצגת אלא השתמש בה במסגרת הרצאתו שבה הוא מעביר מהידע שלו המשקף ניסיון של שנים בתחום. לא צמח לו רווח מהשימוש במצגת בכלל ובפרט בשל העלאתה לאתר החשכ"ל שכן הועלתה לאתר זה ללא ציון שמו.

53. אינני סבור כי נדרשת הכרעה כמותית בשאלת מספר ההפרות לאחר שהחוק תוקן ואינו קובע עוד פיצוי מינימום לכל הפרה. אמנם בסעיף 56 (א') לחוק נקבע כי ניתן לפסוק פיצוי בסכום של 100,000 ₪ ללא הוכחת נזק בגין כל הפרה ואולם אין הכרח במקרה זה בקביעה כמותית של מספר ההפרות אלא יותר בהערכה ערכית של מהותן של ההפרות, החשיפה של המצגות המפרות והיבטים נוספים מבלי לראות בכמות ה'טכנית' של מספר ההפרות כחזות הכל. סעיף 56 (ב') לחוק מונה שיקולים שונים שיש בהם להשפיע על פסיקת הפיצוי ובהם היקף ההפרה, משך הזמן שבו בוצעה, חומרתה, הנזק הממשי להערכת בית המשפט, הרווח שצמח לנתבע, מאפייני פעילותו, טיב היחסים שבין הצדדים ותום הלב של הנתבע.

54. יש אפוא להתחשב בכך שההפרה כללה הצגת המצגת המפרה בשתי הרצאות; העמדתה באתר האינטנט של החשכ"ל ובהצעת השימוש במצגת השניה ובמשלוח שלה לחוקר; השימוש היה שימוש מסחרי למטרת עסקו של הנתבע ותמורת תשלום ועל פני הדברים הצגת המצגת באתר היתה למשך מספר חודשים. מנגד יש לזכור כי ההרצאה נעשתה לקהל סגור יחסית של עובדי מדינה; האתר בו מדובר הוא אתר ממשלתי ואינו אתר מסחרי; לא הוברר מה הייתה מידת החשיפה של המצגת וזו לא כללה בעת שהועלתה לאתר פרטים על הנתבע.

55. בהתחשב בכל אלה ובהינתן כי מדובר בפיצוי ללא הוכחת נזק אלא על דרך של אומדן אני מעמיד את הפיצוי עבור הפרת זכות היוצרים בסכום של 40,000 ₪ ואת הפיצוי עבור הפרת הזכות המוסרית בסכום של 20,000 ₪.

עילת התביעה כלפי החשב הכללי

56. בחינת השאלה האם גם החשב הכללי חב כלפי התובעים מחייבת התייחסות לשאלה האם יש לראות את החשב הכללי כמי שהפר את זכות היוצרים של התובע בכל הנוגע למצגת הראשונה בשני ההיבטים של ההפרה: השימוש בה על ידי הנתבע בזמן

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

ההרצאות שנתן והעלאתה לאתר החשכ"ל בהמשך לכך. ככל שימצא כי המדובר בהפרה יש לדון בטענות ההגנה של המדינה שהמרכזיות שבהן הן כי המדינה היא בגדר 'מפר תמים'; השימוש היה שימוש הוגן וכי חל על הפרה זו נוהל הודעה והסרה שהמדינה פעלה על פיו ולכן פטורה מחבות כלפי התובעים.

הפרת זכות היוצרים והזכות המוסרית על ידי החשב הכללי

57. בכל הנוגע למדינה סבורים התובעים כי זו אחראית גם כן כמי שביצעה הפרה. המדינה טוענת כי לא פרסמה את המצגות של התובעים אלא את המצגת שהכין הנתבע ולכן לא עשתה כל מעשה של הפרה ישירה אלא לכל היותר ביצעה הפרה תורמת ביחס למצגות כאשר פרסמה אותם באתר החשכ"ל. היא לא העתיקה אותן, לא עשתה בהן שימוש נגזר ולא בצעה אותן בפומבי.

58. יש לערוך הבחנה בין שתי ההפרות הנטענות וביחס להפרה המאוחרת יותר שעניינה העלאת המצגת לאתר החשכ"ל יש לראותה כהפרת זכות היוצרים והפרת הזכות המוסרית אף אם נעשתה מתוך הנחה כי זכות היוצרים במצגת היא של הנתבע.

59. שונים פני הדברים בכל הנוגע להצגת המצגות על ידי הנתבע במהלך הרצאתו בפני עובדי המדינה. בפעילות זו של הנתבע לא נטלה המדינה כל חלק ולא ניתן לראותה כמי שהפרה את זכות היוצרים או את הזכות המוסרית. המדובר בהרצאה שנשא הנתבע מבלי שהוכח כי למדינה יש כל חלק בה ובתוכנה למעט זימון המרצים, זימון המשתתפים והעמדת המקום ועזרים טכניים. הרחבת הגנת זכות היוצרים באופן שבו תחול גם על הגורם שמארגן את ההרצאה איננה סבירה.

הגנת מפר תמים

60. המדינה טענה לכך שככל שהפרה את זכות היוצרים קמה לה עילת ההגנה של מפר תמים שכן פעלה בתום לב ומבלי לדעת כי מדובר במצגת מפרה.

61. התובעים טוענים כי אין לראות את המדינה כמפר תמים וזאת בשל כך שהמדינה ידעה שקיימת זכות יוצרים אף אם לא ידעה למי היא שייכת. בעניין זה מפנים התובעים לסעיף 58 לחוק ולע"א 2312/02 ארנולד דרוק נ' סוניה דנציגר, פ"ד נט (6) 421, 430-431 (2005) (להלן: "ברוק"). הם מבקשים לקבוע כי החשב הכללי לא פעל בתום לב ולא עומדת לו הגנת 'מפר תמים'. התובעים מצביעים על כך כי החשב הכללי לא ווידא כי

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

תכני ההרצאה והמצגת המפרה שהציג ואשר נטענה לאתר החשב הכללי אינה פוגעת בזכות צדדים שלישיים, לא נדרש מהנתבע אישור בכתב או כתב שיפוי או התחייבות והחשב הכללי לא עמד באמות המידה שהוא עצמו מצויב כלפי ספקים חיצוניים וגופים המתקשרים עם משרדי הממשלה בכל הנוגע לבדיקת קיומן של זכויות אחרים. הבדיקה שהייתה צריכה להיערך הייתה, לטענת התובעים, צריכה להיות מקיפה וקפדנית יותר. התובעים מפנים למה שנקבע בת.א. 21685/07 **דטה פקס בע"מ נ' לשכת רואי החשבון** (פורסם במאגרים, 2.8.10) (להלן: "**דטה פקס**").

62. סעיף 58 לחוק קובע כי:

"הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה."

63. ההגנה הניתנת למפר התמים אינה עומדת לו מקום בו ברור שקיימת זכות יוצרים למצגת והטעות היא באשר לזהותו של בעליה. הבחנה זו בין עצם קיומה של זכות יוצרים לבין הידיעה או הטעות באשר לשאלה למי היא שייכת שוללת את תחולת ההגנה של המפר התמים (ר' דרוק, שם; ע"א 9678/05 **חב' בטימו נ' ARABON** (פורסם במאגרים, 3.8.2008); ע"א (ת"א) 3130/05 **ישעיהו רוטר נ' שלומי בוצ'צ'ו** (פורסם במאגרים, 12.12.2007)).

הודעה והסרה

64. טענת הגנה נוספת שמעלה המדינה היא כי מייד לאחר שקיבלה את ההודעה הסירה את המצגת מהאתר ולכן יש להפעיל את נוהל הודעה והסרה ולהימנע מפסיקת פיצוי כנגד החשב הכללי. טענה זו, שלפיה אין על בעל ומפעיל אתר חובה לבצע מראש סינון של תכנים מפרים אלא להסתפק בהסרתם בדיעבד התקבלה לדעת המדינה בפסיקה (ת.א. 1559/05 **גלעד נ' נטויזן** (פורסם במאגרים, 23.7.09); על השולחן; ת.א. 567-08-09 **א.ל.י.ס. אגודה להגנת יצירות סינמטוגרפיות (1993) בע"מ נ' רוטר נט בע"מ** (פורסם במאגרים, 8.8.11)) והיא חלה גם על המצגת כאן. המדינה סבורה כי אין חשיבות לשאלה מי לחץ על הכפתור שהביא להכללת המצגת באתר החשכ"ל – המדינה או הנתבע ואף שלא ניתן לראות בכך 'תוכן גולשים מובהק' הרי שהמהות היא אותה מהות – ויש לראות את החשב הכללי כספק האינטרנט. המדינה למדה על כך גם מבהחלטה שניתנה בת.א. 10695-09-09 **Nav N Go Kft נ' דימטרי גולצמן** (פורסם

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

במאגרים, 6.9.11) (להלן: "גולצמן") ששם לא חויב מפעיל אתר על הפרת זכות יוצרים שביצע אחד משותפיו בדרך של העלאת תוכנה מפרה על ידי שותף והסרתה מייד.

65. בהשלמת הסיכומים בעל פה סברה המדינה כי העלאת המצגת לאתר באופן אוטומטי מקיימת את יסוד ה'אוטומציה' ויש לראות את המדינה כמפעילת אתר, מעלה חומר ומורידה אותו ככל שמתברר שיש לעשות כן. באשר לתקופה שעברה על להסרה הסופית סבורה המדינה כי מי שאשם בכך הוא התובע שהמתין עם ההתראה על כך שהמצגת עוד נמצאת ברשת משך תשעה ימים.

66. התובעים סבורים כי לא עומדת לחשב הכללי הגנה זו שכן המצגת לא נטענה לאתר החשכ"ל על ידי צד שלישי או גולשי האתר אלא על ידי החשב הכללי עצמו ומדובר במצגת שהוצגה בהרצאות שאורגנו על ידי החשב הכללי והחשב הכללי הוא שביקש כי יטענו את המצגת לאתר. ההלכה שנקבעה לעניין ההודעה וההסרה בת.א. (ת"א) 64045/04 על השולחן מרכז גסטרונומי נ' אורט ישראל (פורסם במאגרים, 10.5.07) אינה ישימה לדעתם של התובעים במקרה זה. התובעים טוענים כי מטרתה של הגנה זו היא לאפשר את הזרימה החופשית של המידע באתרי האינטרנט בפורומים ובצ'אטים כך שמפעילי האתרים לא יימצאו אחראיים להפרת זכויות יוצרים שנעשית על ידי הגולשים מקום בו לא ניתן לפקח על כך. כאשר המדינה לא טרחה לשאול את הנתבע אם הוא בעל זכויות היוצרים והעלתה את המצגת לאתר החשכ"ל בעצמה הרי שאין תחולה לנוהל זה.

67. טענת ההודעה וההסרה אינה עומדת למדינה – אין להשוות את המדינה למפעיל אתר שגולשים מטעינים לאתר שלו מצגת מבלי שיש לו יכולת לבדוק או לברר אם מדובר במצגת שמפרה זכות יוצרים לבין החשב הכללי, שמתקשר בחוזה עם נותן שירותים, ומעלה בעצמו את המצגת לאתר החשכ"ל מבלי לבצע כל בדיקה ומבלי לשאול שאלות. התנהלות זו של החשב הכללי אינה עולה בקנה אחד עם המצופה והסביר ומשכך נהג הרי שהוא חב כלפי התובעים בגין הפרת זכויותיהם. טענות החשב הכללי יפות אולי במערכת היחסים שבינו לבין הנתבע ואולם כלפי התובעים מצאתי כי מוטלת עליו חבות באשר למצגת הראשונה. עיון בפסקי הדין שאליהם הפנו הצדדים בכל הנוגע לנוהל הודעה והסרה מעלה כי עניינם אתרי אינטרנט המארחים תוכן שהוכנס להם על ידי גולשים ולא מצב שבו מפעיל האתר עצמו מכליל בתוכו חומר שמפר זכות יוצרים של צד שלישי. אינני סבור כי ניתן ללמוד מפסק הדין בעניין גולצמן את שמסיק ממנו בא כוח המדינה.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

הגנת השימוש ההוגן

68. לחלופין טוענת המדינה לכך שעשתה שימוש הוגן ביצירה לצורך יום עיון לימודי, הרחבת ההשכלה, הידיעה והרמה המקצועית של עובדי מדינה שונים שהם חשבי שכר כדי שיוכלו להעביר את הידע. מטרת ההצבה היא הבאת מובאות, מחקר, סקירה וכן הוראה על ידי מוסד חינוך וכך מבקשת המדינה לראות ביום העיון שמארגן החשב הכללי. בנוסף נטען לכך שמדובר בשימוש לא מסחרי מובהק. בא כוח המדינה סבור כי רשימת השימושים המופיעה בסעיף 19 לחוק אינה רשימה סגורה והוא נסמך על המילה 'כגון' המופיעה שם.

69. עמדת התובעים היא כי במקרה זה לא עומדת הגנת השימוש ההוגן. המדובר בהעתקה כמעט מלאה של המצגות המקוריות תוך שימוש נרחב לכנסים מקצועיים. אין מדובר במטרות שמוגדרות בחוק ואין לראות בימי העיון כשימוש של מוסד לימוד. עוד נטען על ידי התובעים כי נוכח אי כיבוד הזכות המוסרית לא ניתן לחסות בצלה של הגנת השימוש ההוגן.

70. באשר להגנת השימוש ההוגן – הגנה זו נובעת מסעיף 19 לחוק שקובע כי:

- (א) שימוש הוגן ביצירה מותר למטרות כגון אלה: לימוד עצמי, מחקר, ביקורת, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך.
- (ב) לצורך בחינה של הוגנות השימוש ביצירה לעניין סעיף זה, יישקלו, בין השאר, כל אלה:
- (1) מטרת השימוש ואופיו;
 - (2) אופי היצירה שבה נעשה השימוש;
 - (3) היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה;
 - (4) השפעת השימוש על ערכה של היצירה ועל השוק הפוטנציאלי שלה

71. קשה לראות כיצד חלה הגנה זו במקרה זה מקום בו מועלית מצגת לאתר אינטרנט כללי שבינו לבין חינוך אין ולא כלום. אין המדובר במוסד חינוך; אין המדובר בהוראה מחקר, לימוד עצמי או כל דבר אחר. השיקולים שבסעיף 19 (ב') אינם תומכים בהנחה כי מדובר בשימוש הוגן. לפיכך איני סבור כי עומדת למדינה הגנת השימוש ההוגן בכל הנוגע להעלאת המצגת לאתר החשכ"ל.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

72. למסקנה אחרת יש להגיע באשר לשימוש במצגת בהרצאה ככל שניתן היה לראות בכך הפרה של זכות היוצרים של התובעים למרות האמור לעיל שכן מתן הרצאה קרוב הרבה יותר לאותה פעילות חינוכית שאליה מתייחס סעיף 19 לחוק. באשר לטענה כי בשל הפרת הזכות המוסרית לא עומדת הגנה זו (ר' לעניין זה ע"א (ת"א) 3038/02 **זום תקשורת (1992) בע"מ נ' הטלויזיה החינוכית הישראלית** (פורסם במאגרים, 29.4.2007; ת.א. (י"ם) 3560/09 ; 3561/09 **אבי ראובני נ' מפה מיפוי והוצאה לאור בע"מ** (פורסם במאגרים, 6.1.11)). הרי שעמדתי היא כי אין המדובר בקביעה מוחלטת אלא כי יש לאזן בין אינטרסים שונים ולתת משקל לאי מתן הקרדיט בהתאם לטיבה של הגנת השימוש ההוגן (ר' ת.א. (ירושלים) 8211/09 **פורגס נ' בית חינוך תיכון גליל מערבי** (פורסם במאגרים, 27.7.11)). במקרה זה בכל הנוגע לעצם מתן ההרצאה הרי שאם הייתי סבור כי מדובר בהפרה היה מקום להחיל את ההגנה.

סכום הפיצוי

73. בהינתן כי המדובר במצגת הראשונה ובהתחשב באופן ביצוע ההפרות אני מחייב את המדינה לפצות את התובעים בסכום של **20,000** ₪ מתוך סכום הפיצוי הכולל שנפסק לעיל.

ההודעה לצד שלישי

74. המדינה טוענת כי ככל שיקבע כי היא חבה כלפי התובעים יש להטיל על הנתבע לשפות אותה. היא נסמכת על התחייבותו של הנתבע במכתבו מיום 2.2.09 ועל תרשומת שיחת הטלפון שהתקיימה.

75. לטענת הנתבע כל מעשיה של המדינה מתמצים בפרסום המצגת ואין להטיל עליה אחריות. ככל שיש להטיל אחריות הרי שזו נובעת מכך שהמדינה השמיטה מהמצגת את שמו של הנתבע ולא פעלה לפי נוהל הודעה והסרה. לעניין זה אין הנתבע אחראי.

76. עמדת המדינה מקובלת עלי ועל הנתבע לשאת בסכום שבו חויבה המדינה. באשר לאיחור בהסרה לא מצאתי כי אותם תשעה ימים שבהם לא הוסרה המצגת לאחר שנתבקשה הסרתה מהווים נדבך מרכזי בנטל הפיצוי וכי יש להפחית את הנזק המתייחס לכך מסכום ההשבה. לפיכך אני מחייב את הנתבע לשפות את המדינה בגין מלוא הסכום שבו חויבה.

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

התביעה שכנגד

77. עניינה של התביעה שכנגד הוא פרסום כתבה המציינת את הגשת התביעה מטעם התובעים באתרי אינטרנט. הכתבה פורסמה ביום הגשת התביעה ועוד בטרם נמסרה לנתבע. התביעה שכנגד מתארת את הנזקים שנגרמו לנתבע בשל הפרסום והעילות הנזכרות בה הן הפגיעה במוניטין, השימוש לרעה בהליכים משפטיים, חוסר תום הלב והתרשלות. בתצהיר שנתן הנתבע הוא מפרט פרסומים נוספים שקדמו להגשת התביעה באתר כלכליסט שבהם נכתב באשר לדרישותיו של התובע והפרת זכות היוצרים שלו ומצורפות הידיעות שפורסמו.

78. לטענת הנתבע נגרם לו נזק בשל פרסום הגשת התובענה באתר התובע ובעיתונים. הנתבע מתאר בתצהיר את הכתבות שפורסמו באתרי האינטרנט השונים אודות ההעתקה וזאת עוד בטרם הוגשה התביעה וכן את הפרסומים על הגשתה של התביעה. הוא נסמך על כך שגם בין יריבים להליך משפטי ישנה חובת זהירות והפרסום בנוגע לקיומו של הסכסוך, הגשת התביעה ומעשי התובעים נועדו לגרום לפגיעה בעסקיו של הנתבע ולכך שהמדינה הפסיקה לעבוד עמו. בהשלמת הסיכומים בעל פה הוסיף בא כוח הנתבע כי בין השניים קיימת תחרות ושניהם מספקים שירותים לאותו מגזר. הוא הפנה לכך שהכתבות שהופיעו היו ביוזמת התובע ודבר הגשת התביעה פורסם באופן מיידי.

79. התובעים רואים בתביעה שכנגד שימוש לרעה בהליכי בית המשפט שמוגשת על ידי מי שהפר ברגל גסה את זכויות התובעים. הגשת התביעה נעשתה בתום לב והתובעים זכאים לנקוט בפעולות שיש בהן כדי למצות את זכויותיהם. כל עוד לא נדחתה התביעה הרי שאין מקום לתביעה שכנגד.

80. לא מצאתי כל ממש בתביעה שכנגד. עיון בפרסומים מעלה כי הם מתארים בדיוק את שארע ואיני סבור כי באופן שבו פעלו בעניין זה התובעים הייתה התרשלות או כל מחדל אחר כלפי הנתבע. נוכח מה שנקבע לעיל הרי שאין בפרסומים אלה כדי לבסס את עילות התביעה הנטענות ולא מצאתי כי נדרשת הרחבה נוספת.

סיכום

81. אני מחייב את הנתבע לשלם לתובעים סכום של 60,000 ₪. התביעה שכנגד נדחתה. הנתבע ישא בהוצאות המשפט של התובעים ובשכר טרחת עורך דין (שניהם ביחד)

בית משפט השלום בירושלים

18 מרץ 2012

בפני כב' השופט ארנון דראל

ת"א 5792-09 גבאי ואח' נ' החשב הכללי משרד האוצר ואח'

בסכום כולל של 12,000 ₪. סכום זה מביא בחשבון את הפער בין סכום התביעה המקורי לבין הסכום שנפסק ; דחיית התביעה שכנגד והוא כולל החזר חלקי של האגרה.

82. אני מחייב את המדינה לשלם לתובעים סכום של 20,000 ₪. המדינה תישא בשכר טרחת עורך דין ובהוצאות משפט בסכום כולל של 3,500 ₪. ככל שסכומים אלה ישולמו על ידי המדינה הם יופחתו מהפיצוי שישולם על ידי הנתבע.

83. במסגרת ההודעה לצד שלישי אני מחייב את הנתבע להשיב למדינה כל סכום שאותו תשלם לפי פסק דין זה. הנתבע ישא גם בשכר טרחת עורך דין (ללא קשר לביצוע תשלום כלשהו על ידי המדינה) בכל הנוגע להודעה לצד שלישי בסכום של 5,000 ₪.

84. הסכומים שנפסקו ישולמו בתוך 30 יום ממועד המצאת פסק הדין.

ניתן היום, כ"ד אדר תשע"ב, 18 מרץ 2012, בהעדר הצדדים.

ארנון דראל, שופט